

سرمقاله

از صادرات تک محصولی به صادرات دو محصولی

دکتر پدram سلطانی

در ۹ ماهه اول سال جاری صادرات گاز با رشدی ۵۵۰ درصدی به بیش از ۲/۸ میلیارد دلار بالغ گردیده است. این رشد از یکسو جای خوشحالی داشته و نشانگر به ثمرنشتن برنامه ها و سرمایه گذاری های چند سال گذشته کشور در این زمینه می باشد و از سوی دیگر جای قدری تأمل دارد. تجربه وابستگی چنددهه ای به تولید و فروش نفت خام در کشور نشان داده است که سهولت و حلاوت خام فروشی به مانند بلای اعتیاد برای سلامت اقتصاد کشور می باشد.

به عبارت دیگر ماندن در این وضعیت علیرغم علم به مشکلات و تبعات آن برای دولت بسیار شیرین و خوش می نماید و دل کندن از آن به راحتی میسر نیست. و این بلای اعتیاد خام فروشی چنان دولتها را در خوشی حاصله فرومی برد که اثر مخرب آن بر سلامت اقتصاد کشور و جان کندن تولید و صنعت کشور در بخشهای دیگر را می بینند اما نمی بینند.

انتشار آمار صادرات میعانات گازی در لفاف صادرات محصولات پتروشیمی و دم زدن مدام از اینکه صادرات محصولات پتروشیمی کشور در سال جاری رشد چشمگیری داشته است خود مؤیدی بر این ادعاست که در شفاف سازی صادرات گاز خواسته یا ناخواسته چشممان را بسته ایم.

اکنون برای کشور ما که تجربه تلخ چنددهه اعتیاد به فروش نفت خام را دارد و به زحمت می کوشد تا قدری از آن رهایی یابد، غفلت از ایجاد اعتیادی دیگر که همانا اعتیاد به فروش گاز خام است این سلسله را پیچیده تر و گشایش گره آن را سخت تر می سازد.

آیا بهتر نیست همزمان با توسعه استخراج و صادرات گاز به فکر تدوین برنامه و تنظیم خط مشی جهت توسعه مصرف آن در کشور و گسترش جدی صنایع تبدیلی پالایشی و پتروشیمی باشیم؟

در حالیکه احداث واحدهای جدید پتروشیمی و پالایشگاهی میعانات گازی در کشور معطل تخصیص گاز هستند و به اظهار مسئولین مربوطه تا سال ۱۳۹۴ گاز قابل تخصیص به پتروشیمی وجود ندارد، با چه منطقی در راه صادرات گاز قدم برداشته ایم؟ آیا می خواهیم عقب ماندگی یک دهه ای خود را در برداشت گاز از میدان مشترک پارس جنوبی از کشور قطر با تعجیل در صادرات گاز جبران کنیم؟